

Vážený pan ministr
Richard Brabec
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65
Praha 100 10

V Praze dne 16. října 2019

Žádost o rychlý zákrok proti zvyšování znečištění rtuťmi zejména z uhelných elektráren a zajištění účinných opatření na snižování tohoto znečištění

Vážený pane ministře,

aktuálně zveřejněná data v Integrovaném registru znečišťování ukazují, že došlo k výraznému zvýšení znečištění toxickou rtuťmi do ovzduší, zejména z uhelných elektráren a dalších provozů spalujících hnědé uhlí.

Například zastaralá uhelná elektrárna ČEZ Počerady vypustila loni 229 kilogramů toxické látky oproti 188 kilogramům v roce 2017. Energetika Třinec zvýšila mezi léty 2017 a 2018 emise rtuti ze 73 na 205 kg za rok. Elektrárna Chvaletice také zvýšila znečištění rtuťmi na více než dvojnásobek (ze 74 kg na 154 kg).

Česká republika se přitom v roce 2017 v Minamatské úmluvě zavázala k ochraně lidského zdraví a životního prostředí před emisemi a úniky rtuti a sloučenin rtuti způsobenými lidskou činností.

Potřebné nástroje a možnosti k řešení situace máte a my Vás proto žádáme o jejich využívání. V první řadě je třeba, aby ministerstvo nevydávalo další výjimky z nových evropských emisních limitů, které mají za cíl do roku 2021 zásadně snížit emise toxické rtuti z velkých spalovacích zdrojů. Ministerstvo například nyní na základě četných odvolání posuzuje rozsáhlou výjimku, kterou nedávno udělil Krajský úřad v Pardubicích elektrárně Chvaletice ve vlastnictví Pavla Tykače. Výjimka by umožnila Chvaleticím nejen neplnit nový limit, ale emise do budoucna dokonce zvýšit.

V této souvislosti musíme upozornit, že znečišťovatelé fakticky dostali nedávno plošnou výjimku z emisních limitů. Vyhláškou totiž Vaše ministerstvo stanovilo, že provozovatelé si budou moci odečíst až 40 % naměřených emisí jako “chybu měření”. Individuální výjimky tedy nejsou potřeba a případ Chvaletic ukazuje, že jsou velkým rizikem pro zvyšování emisí rtuti.

Kromě nevydávání výjimek z limitů na ochranu zdraví Vás také žádáme, abyste se postavil proti prodeji uhelné elektrárny ČEZ Počerady Pavlu Tykačovi. Největší tuzemský zdroj rtuti do ovzduší a největší zdroj emisí skleníkového oxidu uhličitého i nebezpečných oxidů dusíku by v jeho rukou škodil ve větší míře a po delší dobu. Elektrárna ČEZ Počerady má plánované uzavření na konci roku 2023, což naplňuje i Státní energetickou koncepci ČR, která počítá s útlumem kondenzační výroby elektřiny. Pavel Tykač však plánuje provozovat Počerady dlouhodobě a spalovat v nich většinu uhlí z velkolomu Vršany.

Vážený pane ministře, právě největší zdroje rtuti jsou zároveň i nejzbytečnější. Zastaralé uhelné elektrárny nepotřebujeme k pokrytí naší spotřeby elektřiny, neboť jsme sedmý největší vývozcem elektřiny na světě. Není tedy důvod je provozovat dlouhodobě. A už vůbec není důvod jim udělovat výjimky z povinnosti chránit zdraví nás všech. Proto Vás i Vaše ministerstvo žádáme o využití všech zmíněných nástrojů a možností, abyste zajistili snížování zátěže občanů a občanek toxickou rtutí.

Předem děkujeme za rychlý a účinný postup.

S pozdravem

Anna Kárníková, ředitelka Hnutí DUHA

Michaela Ledererová, programová ředitelka Greenpeace ČR

Vyřizuje:

Jiří Koželouh, vedoucí energetického a klimatického programu Hnutí DUHA
tel: 723 559 495, e-mail: jiri.kozelouh@hnutiduha.cz